

6. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

BECERİ TEMELLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

KONU TESTLERİ

Her konu için ayrı ayrı testler konunun pekiştirilmesini sağlar.

VIDEO ÇÖZÜM İÇİN
KAREKODU OKUTUNUZ.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

MEB Beceri Temelli Sorular ve 6. sınıf kazanımları dikkate alınarak hazırlanan sorulardır.

YASİN ALTINTAŞ

ZEKİ GÜL

ALİ BİLGİN

YAVUZ KORKMAZ

AYKUT ORÇUN ERCAN

NADİR EKİCİ

HİLAL ÖZDİLEK

BUSE NUR ÜNAL

OKTAY GÜLMEZ

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar -ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Abdulhamit EMEKLİ

YAZARLAR

Yasin ALTINTAŞ
Zeki GÜL

EDİTÖR

Hülya BODUKCU - Kazım EMEKLİ

DİZGİ – GRAFİK

Ramazan ATAK

İLETİŞİM

 mozaikyayinlari@gmail.com
 Mozaik Yayınları
 mozaikyayinlari

BASIM YERİ

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

MS0724-B1

ISBN: 978 – 625 – 7870 – 76 – 4

Sevgili Öğrenciler

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusu. Bu kapsamda “Liselere Giriş” ve diğer sınavlarda sizlerden sadece soru çözmeniz değil; günlük hayatla ilişkilendirme, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir.

Mozaik Yayınları olarak deneyimli ve fenomen kadromuzla soru bankalarımızı hazırlarken üst düzey bilişsel becerilerinizi geliştiren, beceri ve yaşam temelli soruları merkezine alan bir yaklaşımı benimsedik. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun, basitten karmaşığa ve günlük hayat ile ilişkilendirerek hazırladık.

Mozaik Yayınları Soru Bankamızda **Kazanım Testleri** ve **ÜDS (Ünite Değerlendirme Sınavı)** yer almaktadır.

Kazanım Testlerimiz Millî Eğitim Bakanlığı programında yer alan kazanımların tamamını karşılayan, farklı çeşitlilikle ve yeteri kadar soru içeren bölümümüzdür. Bu bölümdeki temel amaç; her bir kazanımı temel düzeyden üst düzeye doğru hiyerarşik biçimde kavratmak; harita görsel okuma ve günlük hayatı bütünleştiren sorularımızla konuyu tamamen özümsemenizi sağlamaktır.

ÜDS (Ünite Değerlendirme Sınavı) ise kazanım testlerinde özümsemediğiniz kavram ve kazanımların iç içe geçtiği, birlikte analiz edildiği bölümdür. Bu bölümde; birden fazla kazanımın üst düzeyde daha bütüncül bir anlayışla harmanlandığı, LGS ve MEB örnek sorularıyla birebir uyumlu hâle getirildiği sorular bulunmaktadır. Bölümün temel amacı tüm kazanımların eksiksiz ve bir bütün olarak pekiştirilmesidir.

Bu eserimizde öncelikle deneyimli yazarlarımıza, ayrıca kitabımıza redaksiyon ile katkı sağlayan **Mehmet Ali CEMİLOĞLU, Yasin KAYA ve Selçuk ÇALIK**'a ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla ...

Abdulhamit EMEKLİ
Mozaik Yayınları Koordinatörü

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

☞ BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Toplumdaki Rollerim.....	7
Bizi "Biz" Yapanlar.....	11
Kır Çiçekleri Gibiyiz: Rengarenk.....	15
Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var.....	19
Hak, Özgürlük, Sorumluluk.....	23
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	27

2. ÜNİTE

☞ TARİHE YOLCULUK

Türklerin Anayurdu Orta Asya.....	33
İslamiyet'in Doğuşu.....	41
Türkler İslamiye ile Tanışıyor.....	47
Yeni Yurt Anadolu.....	55
Tarihi Yollar.....	61
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	65

3. ÜNİTE

☞ YERYÜZÜNDE YAŞAM

Dünya'nın Neresindeyiz?.....	81
Ülkemizin Coğrafi Özellikleri.....	87
Ülkemizin Beşeri Coğrafyası.....	93
Farklı İklimler Farklı Yaşamlar.....	99
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	103

4. ÜNİTE

☞ BİLİM VE TEKNOLOJİ HAYATIMIZDA

Hayatımızdaki Sosyal Bilimler.....	117
Bilim ve Teknolojide Değişim.....	121
Bilimsel Çalışma Yapıyoruz.....	125
Emeğe Saygı Duyuyorum.....	129
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	133

5. ÜNİTE

☞ ÜRETİYORUM, TÜKETİYORUM, BİLİNÇLİYİM

Ülkemizin Kaynakları ve Ekonomik Faaliyetleri.....	143
Kaynaklarımızı Doğru Kullanıyorum.....	149
Yatırım ve Pazarlama.....	153
Vergilerimiz Kazançlarımızdır.....	157
Nitelikli İnsan, Güçlü Türkiye.....	161
Mesleğimi Seçiyorum.....	165
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	169

6. ÜNİTE

☞ YÖNETİME KATILIYORUM

Geçmişten Günümüze Yönetim Biçimleri.....	179
Demokratik Devlet ve Organları.....	183
Karar Alma Süresinde Bende Yarım.....	187
Demokrasi Her Yerde.....	191
Haklarımız ve Sorumluluklarımız Güvencede.....	195
Dünden Bugüne Türk Kadını.....	199
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	203

7. ÜNİTE

☞ ULUSLARARASI İLİŞKİLERİMİZ

Millî Dış Politikamız.....	207
Dış Alım, Dış Satım.....	209
Türkiye Beklenilendir.....	211
Popüler Kültür ve Biz.....	213
Ünite Değerlendirme Sınavı.....	215
Cevap Anahtarı.....	219

1. ÜNİTE

👉 BİZ VE DEĞERLERİMİZ

- ✓ Toplumdaki Rollerim
- ✓ Bizi “Biz” Yapanlar
- ✓ Kır Çiçekleri Gibiyiz: Rengarenk
- ✓ Biz Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var
- ✓ Hak, Özgürlük, Sorumluluk

1. ÜNİTE 6 AŞAMADA TAMAMLANIYOR.

1. Aşama

Toplumdaki
Rollerim

2. Aşama

Bizi
"Biz"
Yapanlar

4. Aşama

Bir Elin
Nesi Var
İki Elin Sesi Var

3. Aşama

Kır Çiçekleri
Gibiyiz:
Rengarenk

5. Aşama

Hak,
Özgürlük,
Sorumluluk

6. Aşama

Ünite
Değerlendirme
Sınavı

ABC

TEST

1

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Toplumdaki Rollerim – 1

1.

Derya Hanım'ın Bir Günü

Okulda öğretmen

Ailede eş ve anne

Markette müşteri

Çocuğunun sınıfında veli

Buna göre Derya Hanım ile ilgili,

- I. Bir gün içinde farklı rollere sahip olabilmektedir.
- II. Birden fazla grupta yer almaktadır.
- III. Müşteri rolünü daha fazla kullanmaktadır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Mozaik Yayınları

2. Görevlerimiz ya da toplumun bizden beklediği davranışlar olarak ifade edebileceğimiz roller çok çeşitli olabilir. Gün içerisinde bile farklı rollere bürünebiliriz. Ancak bu rollerden bir tanesi toplum tarafından ön plana çıkartılır buna baskın rol denir. Örneğin bir kişi evde çocukları için baba, okula gittiğinde öğretmen, alışverişe çıktığında müşteri rolünde olabilir. Bu baba toplum tarafından "Öğretmen Bey" olarak anılırsa öğretmenlik mesleği baba için baskın roldür.

Buna göre,

- I. İnsanlar hayatları boyunca farklı rollere sahiptirler.
- II. Bazı roller diğerlerine göre daha ön plandadır.
- III. Baskın rolü kişinin kendisi belirlemektedir.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Bir kimsenin üzerine düşen göreve rol denir. Roller, ikiye ayrılmaktadır. Bunlar, doğuştan ve sonradan kazanılan rollerdir.

		Doğuştan Kazanılan	Sonradan Kazanılan
X	Erkek olarak dünyaya gelmek	+	
Y	Kardeş olmak		+
Z	Kalecilik yapmak		+
K	Öğretmen olmak	+	

Tablodaki ifadelerin doğru bilgiler içermesi için hangilerinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) X ↔ Y B) Y ↔ Z
C) Z ↔ K D) K ↔ Y

1. ÜNİTE

4.

+

Her birey hayatı boyunca sadece bir grupta yer alır.

-

Rollerimizin gerektirdiği sorumluluklar zaman içinde değişebilir.

x

Kimi roller doğuştan kazanılırken, kimi roller yeteneklere göre elde edilir.

=

Toplumda kişiler arası ilişkinin daha iyi olabilmesi için herkesin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekir.

Buna göre hangi işaretle verilen bilgi yanlıştır?

A) x B) - C) + D) =

5.

		Haklarım	Sorumluluklarım
I	Odamızı temiz tutmak	+	
II	Okulda eğitim görmek		+
III	Bir işte çalışmak	+	
IV	Sağlığımıza dikkat etmek		+

Tabloda verilen bilgilerin doğru ifadeler taşıması için hangi numaraların yer değiştirmesi gerekir?

A) I ↔ II B) II ↔ III
C) III ↔ IV D) IV ↔ I

6.

İçinde yer aldığımız meslek grubunun gerektirdiği davranışlara ve kurallara uygun hareket etmeye mesleki rol denir. Mesleki rollere ilişkin beklentiler yazılıdır, sosyal rollere ilişkin beklentiler ise yazılı değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal role örnektir?

A) Öğretmen B) Anne
C) Polis D) Muhtar

7.

Merhaba ben Ayşe, Metinkale Ortaokulu 6-A sınıfına gidiyorum.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Ayşe'nin okulda üstleneceği sorumluluklardan biri değildir?

A) Gördüğü derslerin sınavına katılmak
B) Belirli günlerde sınıf nöbetçisi olmak
C) Derslerine zamanında girmek
D) Teneffüslerde koşmak

8.

Toplumda bireyin statüsüne uygun olarak davranmış olması için ondan beklenen davranışlara rol denir. Bazı roller doğuştan kazanılırken bazı roller ise kişisel beceri ve yeteneklerin sonucunda elde edilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bireyin sonradan kazandığı rollerden biridir?

A) Evlat B) Kardeş
C) Öğrenci D) Torun

9.

Yasin Bey, gün boyu okulda öğretmen rolünü yerine getirdikten sonra akşam servis ile evine gelmiştir. Eve gelmeden önce marketten evinin ihtiyaçlarını almıştır. Evine geldiğinde ise çocuklarıyla birlikte oynamıştır. Yasin Bey akşam yemeğinde annesi, babası, eşi ve çocuklarıyla birlikte güzelce vakit geçirmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Birey gün içinde farklı rollere sahip olabilmektedir.
B) Birey için doğuştan kazandığı roller önemlidir.
C) Yasin Bey'in öğretmen rolü sonradan kazanılmıştır.
D) Bireylerin, rollerinin gerektirdiği sorumlulukları vardır.

ABC

TEST

2

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Toplumdaki Rollerim – 2

1.

Canan Dağdeviren, 1985 yılında İstanbul, Üsküdar'da Adanalı bir anne ve Sivaslı bir babanın ilk çocuğu olarak dünyaya geldi. Caner ve Emre adında iki erkek kardeşi vardır. 5 yaşındayken babasının hediye ettiği Marie Curie ile ilgili bir kitabı okumasıyla fiziğe karşı ilgisi oluştu. Büyüdüğünde de Marie Curie'nin eşi Pierre Curie'nin keşfi piezoelektrikten ilhamla aletler üretti. İlk ve orta eğitimini Kocaeli'de tamamladı. 2007'de Hacettepe Üniversitesi Fizik Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Sabancı Üniversitesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği programındaki yüksek lisans eğitimini 2009'da tamamladı. Aynı yıl Fulbright bursu kazanarak UIUC'da Malzeme Bilimi ve Mühendisliği bölümünde doktora eğitimine başladı. Bu süreçte esnek ve katlanabilir, deri üstüne yapıştırılabilir veya giyilebilir elektronik aletler üzerine çalışmalar yaptı.

Bu bilgilerden hareketle Canan Dağdeviren ile ilgili,

- I. Rollerini zaman içerisinde değişim göstermiştir.
- II. Doğuştan kazandığı rollerine önem vermiştir.
- III. Bazı rollere sahip olmak için eğitim almıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Mozaik Yayınları

2.

	Rol	Sorumluluk Alanı	Beklentiler
I.	Hâkim	Hukuk - Adalet	Bireyler arasındaki sorunları çözmek
II.	Öğretmen	Eğitim	Bilgi, beceri, tutum ve değerleri bireylere aktarmak
III.	Reyon görevlisi	Tüketim	Marketlerde rafların düzenli olmasını sağlamak
IV.	Muhtar	Yönetim	Mahallesine yol, köprü, hastane gibi yapılar yapmak

Buna göre kaç numaralı rolden istenilen beklentinin hatalı verildiği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV

Mozaik Yayınları

3. Bireyin sahip olduğu statülerine uygun rolleri arasında herhangi birine uygun davranışı yapacağına karar vermemesi hâline *rol çatışması* denir.

Bu tanıma aşığıdaki ifadelerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Okul müdürünün evde çocuklarına karşı müdür gibi davranması
- B) Bir subayın arkadaşlarına karşı komutan gibi emir cümleleri ile konuşması
- C) Bir öğretmen annenin, öğrencilerine karşı ebeveynler gibi davranması
- D) Öğretmen olarak atanamayan bireyin polis olmaya çalışması

1. ÜNİTE

4. Tolgahan Bey, öğrencilerinin yapmış olduğu doğum günü sürprizden oldukça mutlu olmuştu. Akşam da eşi ve çocuğu hediyeler vererek Tolgahan doğum gününü kutlamışlardır.

**Tolgahan Bey'in sahip olduğu roller aşağıdaki-
lerin hangisinde doğru verilmiştir?**

- A) Evlat – Öğretmen – Eş
B) Baba – Evlat – Öğretmen
C) Öğretmen – Eş – Baba
D) Baba – Öğrenci – Öğretmen

5. Ahmet 12 yaşında, ailesinin tek çocuğudur. 6. sınıfa giden Ahmet, derslerinde öğretmenlerinin kendisine verdikleri sorumlulukları zamanında yerine getirmektedir. Bundan dolayı da derslerinde oldukça başarılıdır.

Bu metne göre Ahmet ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Evlat, öğrenci gibi rollere sahiptir.
B) Rollerinin gerektirdiği sorumluluklara uymaktadır.
C) Görevlerini ailesinin baskısı ile yerine getirmektedir.
D) Farklı grup ve kurumlarda yer almaktadır.

6. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli sosyal roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bunlar herhangi bir ilgi ve yetenek gerektirmeyen rollerimizdir. Bazı rollerimizde vardır ki bunlara isteğimizle çalışarak, başarı göstererek sonradan sahip oluruz. Bunlar özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Roller insanların bulunduğu ortamlardaki görevleridir.
B) Rollerin bir kısmı doğuştan, bir kısmı ise sonradan kazanılır.
C) İnsanlar aynı anda farklı rollere bürünemezler.
D) Bulduğumuz gruplar bizlere çeşitli roller yükleyebilir.

7. Rol; bir kişinin karakterize edilen istekleri, hedefleri, duyguları veya inançları gibi hareketlere denir. Sosyal rol kişinin grup içerisinde aldığı sorumluluklar ya da görevlerdir diyebiliriz. Sosyal rol kişinin ne yaptığı hakkında bize bilgi verir. Üzerimizde bulunan sosyal rollerimiz zamanla değişime uğrayabilir, sürekli aynı rolleri üzerimizde taşımayabiliriz.

Bu metne göre,

- I. Her zaman aynı role sahip olamayız.
II. Sosyal roller, topluluk içinde ön plana çıkmaktadır.
III. Rollerimiz, geleceğimizi tek başına belirlemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

ABC

TEST

3

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Bizi "Biz" Yapanlar – 1

1. 21 Mart Günü Nevruz (Yenigün) ismiyle bilinen ve İslamiyet'in kabulünden önce kutlanmaya başlanan ve günümüzde de yine Türklerce coşkuyla kutlanan bir bahar bayramıdır. Ülkemizde de yine çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

Buna göre Nevruz Bayramı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yalnızca Anadolu'da yaşayan Türkler tarafından kutlanmaktadır.
B) Bugün hâlâ kutlanıyor olması, kültürel sürekliliğin olduğunu göstermektedir.
C) Türk devletlerinin kutladığı farklı bayramlarda mevcuttur.
D) Ülkemizde yalnızca son yıllarda kutlanmaktadır.

2. Dünyanın en genç profesörü unvanına sahip Oktay Sinanoğlu, bir konuşmasında: "Aslında benim en büyük buluşum, İngiliz ve Amerikan numaralarıyla Türkçeyi yok etmek üzere yola çıktıklarını anlamam. Modern dünyada bir ülkeyi sömürge hâline getirmek için savaşla, topla uğraşmayacak, dilinden başlayacaksınız." sözlerini dile getirmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Sömürgecilik, günümüzde etkilerini sona erdirmiştir.
B) Dil, toplumu bir arada tutan önemli etmenlerden birisidir.
C) Oktay Sinanoğlu dünyanın en genç profesörü olma imkânını eserlerini Türkçe yazdığı için almıştır.
D) Günümüz dünyasında bir toplumu yok etmek için en ağır silahları kullanmak gereklidir.

3. Aşağıdaki tabloda kültür ile ilgili doğru- yanlış etkinliği verilmiştir.

Bilgi	D	Y
Dil sayesinde kültür öğelerinin nesilden nesile aktarılması sağlanır.	+	
Ramazan ve Kurban Bayramları ülke genelinde kutlanan resmî bayramlarımızdandır.		+
Tarih, bireylere yaşadığı toplumun geçmişini öğretip kendi milletini tanımasını böylece millî tarih ve millî kimlik bilinci kazanmasını sağlar.	+	
Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü sanatı, inançları, örf ve âdetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır.	+	

Her madde 10 puan olduğuna göre etkinliği tablodaki gibi cevaplayan bir öğrenci kaç puan almıştır?

- A) 10
B) 20
C) 30
D) 40

4. 1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Kars'ın bir köyüne yerleştirilen yaklaşık 82 Alman aileden kalan son Alman Avgüst, "Ben Hristiyanım, eşimse Müslüman. Çok iyi anlaşıyoruz. Eşim orucunu tutuyor, ben ona yemek hazırlıyorum. Benim evimde İncil var, dinimi yaşıyorum. İkimiz de birbirimize saygılıyız. Kızım burada okula gidiyor. Biz köken olarak Alman olabiliriz ama Türk vatandaşlarıyız."

Kars'ta yaşayan son Alman Avgüst'ün anlattıklarına göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir dönem Almanya Kars'a hâkim olmuştur.
B) Osmanlı Devleti Almanların yaşam olanaklarını zorlaştırmıştır.
C) Diğer aileler zamanla Almanya'ya göç etmişlerdir.
D) Aynı coğrafyada yaşamak toplumların kaynaşmasını sağlamıştır.

Yayınları

Mozaiik

1. ÜNİTE

5. Osmanlı Devleti pek çok farklı milleti bünyesinde barındırmaktaydı. Bu milletler de farklı dinlere inanmakta ve birlikte yaşamaktaydı. Kurtuluş Savaşı sırasında cephelerde gayrimüslimlerde (Müslüman olmayan) bulunmaktaydı.

Bu bilgiler ve bir toplumu oluşturan kültürel öğeler düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aynı inanca sahip kişiler Kurtuluş Savaşı'nda daha çok kendilerini göstermişlerdir.
B) Aynı tarihe sahip olan insanlar kendilerini aynı toplumun üyesi olarak hissederler.
C) Kurtuluş Savaşı'nda sadece gayrimüslimler savaşmıştır.
D) Günümüzde Türkiye topraklarında yaşayan gayrimüslim yoktur.

7.

Osmanlı evlerinde "oda" esas yaşama alanını, yaşamın bütünü kapsar. O odada gününüzü geçirir, misafir kabul eder, sohbet edersiniz, aile içi konuşmalarınızı yaparsınız. Bütün eşyalarınız o odanın bir duvarındaki dolaptadır. Mobilya denen, taşınan nesne, odanın ortasında yoktur. Döşemeler sade ve gözleri yormayan renklerden oluşur. Bu evlerde yaşayan insan, sedire oturduğu zaman elini pencereden dışarı sarkıtır, yağmuru elinde hisseder, köşeye oturup güneşi seyreder. Aynı zamanda sokağı takip edebilir, neredeyse gelen geçen herkese selam verme imkânına sahiptir. Bir taraftan bahçeyi görür. Dünyanın ortasında dört istikameti fark edecek bir ortamda yaşama hakkına sahip olur.

Turgut Cansever, "Osmanlı Şehri", s.145

Bu metne göre,

- I. Osmanlı evlerindeki "oda" günümüz evlerindeki salonlara benzemektedir.
II. İnsanların günlük hayatının büyük bir bölümü odalarda geçmektedir.
III. Odalar insanlar arasında birlik ve beraberliğin gelişmesine katkı sağlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

ABC

TEST

4

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Bizi "Biz" Yapanlar – 2

1. Aşağıdaki ifadelerle Türk kültürünü oluşturan öğelerden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

	İfadeler	Kültürel Öğeler
A)	Nesilden nesile aktarılan gelenek ve göreneklerimiz, bize ait (millî) yiyecekler, giyecekler, el sanatları, düğünler, eğlenceler, spor müsabakaları vb. den oluşur.	Millî Bayramlar
B)	Bireylere yaşadığı toplumun geçmişini öğretip kendi milletini tanımmasını böylece millî kimlik bilinci kazanmasını sağlar.	Tarih
C)	Örf ve âdetlerimizden, konuşma biçimimizden, giyimimizden, aile içi ilişkilerimizden tutun da toplumsal ilişkilerimize varıncaya kadar her türlü gelenek ve yaşama biçimimizde İslamiyet'in etkisi vardır.	Din
D)	Bir milletin kültürel değerlerini oluşturan din, tarih, edebiyat, sanat, bilim-teknik, müzik vb. öğelerin gelecek nesillere aktarılmasında etkilidir.	Dil

Mozaik Yayınları

2. Ülkemizde görülen kültürel özelliklerimizden biri de yöresel halk oyunlarımızdır. Halk oyunları, çok eski ve genel bir oluşumdur. Bunlara "halk dansları" da denilmektedir. Halk oyunları, ritmik, gösterişli ve zaman zaman dramatik unsurlar taşıyan ilk çıkış kaynağı bilinmeyen ve bu nedenle anonimleşmiş toplu veya bireysel bir dans biçimidir. Ege Bölgesinde oynanan bir zeybek oyunu, Ankara ve çevresinde oynanan seğmen oyunu, Karadeniz Bölgesinin simgelerinden olan horon oyunu, Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizin halay oyunu ülkemizin her bölgesinde halkımızca bilinmekte ve çeşitli etkinliklerde sergilenmektedir.

Bu metinden hareketle,

- Her bölgenin kendine özgü halk oyunu vardır.
- Halk oyunlarının ilk ortaya çıkışı genellikle bilinmemektedir.
- Halk oyunları aracılığıyla kültür gelecek kuşaklara aktarılmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

3. Türk düğün gelenekleri, Türk milletinin kültürel açıdan önem verdiği geleneklerden birisidir. Türkiye'nin neredeyse her bölgesinde düğün gelenekleri değişiklik gösterse de genelde düğünlerde türküler söylenir ve yörelerinin halk oyunları oynanır. Bunun yanı sıra şarkı eşliğinde düğündeki çiftler dans eder. Nikâh kıyıldıktan sonra pasta kesilir, takı töreni yapılır ve çeşitli eğlenceler yapıldıktan sonra da düğün sonlandırılır. Bazı yörelerde tamamıyla dinî kurallara uyularak düğünler yapılır. Bu düğünlerde, düğünün yapıldığı yer ikiye ayrılır ve bir alanda sadece kadınlar bulunurken diğer bölümde sadece erkekler bulunur. Dinî düğünlerde Kur'an okunur, dualar edilir. Günümüzde Türk düğünleri şehirlerde genellikle düğün salonlarında yapılırken köylerde genellikle açık alanda yemekli olarak yapılmaktadır.

Bu metne göre düğünlerimizle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Bölgeler arasında uygulamalarda farklılıklar görülmektedir.
B) Dinî öğelerin yer aldığı uygulamalar da bulunmaktadır.
C) Toplumda birlik ve beraberlik duygusunun yaşanmasını sağlar.
D) Düğüne katılmayan akrabalar toplum tarafından ayıplanır.

1. ÜNİTE

4. Aşağıdaki tabloda millî kültürümüze ait bazı ifadelere yer verilmiştir.

İfadeler	Kültürel Ögeler
26 Ağustos 1922 tarihinde başlayan Büyük Taarruz ile vatan toprağı düşman işgalinden kurtarılmıştır.	...?...
Fitre, zekât ve sadaka, millî birlik ve beraberliğimizi güçlendirir.	...?...
Tarihimizde konutlar inşa edilirken kuşlar da düşünölmüştür. Evlerin duvarlarına kuş evleri yapılmıştır.	...?...
Kültürümüzde misafirlerin ayrı bir yeri vardır. Misafiri en iyi şekilde ağırlamak gerekir.	...?...

Bu tabloya aşağıdaki kültürel ögelerden hangisi yazılamaz?

- A) Tarih
B) Din
C) Dil
D) Gelenek ve görenekler

5. Tarih, toplumların başından geçen olayları, zaman ve yer göstererek anlatan; bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan bilim dalıdır. Bir kültür unsuru olarak tarih, fertler için olduğu kadar milletler için de önemlidir. Tarih yeni nesillerde millî bilincin oluşmasında, millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında rol oynar.

Bu bilgilere göre tarih bilimi ile ilgili,

- I. Milletlere ulusal şuur aşılar.
II. Geçmişte yaşanan olayları konu edinir.
III. Toplumsal bütünlüğün oluşumuna katkı sağlar.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Millî kültür, sosyal yaşamdan ekonomiye, ticaretten tarıma kadar uzanan oldukça geniş bir kavramdır. Bununla birlikte edebiyat, sanat, müzik gibi temel sanatlar da millî kültür içerisinde yer alır. Temel ögelerin yanı sıra deyimler, atasözleri, âdetler, gelenek ve görenekler de kültürümüzün önemli parçalarını oluşturur. Konuşulan dil, inanç, gündelik hayat ve toplumun geçmişten günümüze kadar geçirdiği ortak yaşantı millî kültürü oluşturmaktadır.

Bu bilgide millî kültür ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sadece dil ile ilgili ögelerden etkilendiğine
B) Oluşumunun uzun zaman aldığına
C) Farklı kültürel unsurlardan oluştuğuna
D) Nesilden nesle aktarıldığına

ABC

TEST

5

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Kır Çiçekleri Gibiyiz: Rengarenk – 1

1. “Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah’tan korkmanızı tavsiye ederim. Dikkat edin! Sizin kadınlar üzerinde hakkınız olduğu gibi onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Kadınlar hususunda Allah’tan korkun ve onlara en iyi şekilde davranın. Arap’ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap’a, beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takva iledir. Biliniz ki mallarınız da canlarınız da aynı şekilde dokunulmazdır.”

Hz. Muhammed’in Veda Hutbesi’ne göre,

- I. Irkçılığa karşı çıkmıştır.
- II. Kadın haklarından bahsedilmiştir.
- III. Toplumsal eşitliğin önemi vurgulanmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2. Çoğu insanın diğer kişiler ve kavramlar ile ilgili bilgi sahibi olmasalar dahi fikir sahibi olma özellikleri vardır. Yeni taşındığınız mahalledeki komşularınız, sizi ilk gördüklerinde genelde hakkınızda bir fikir edinirler. Aslında normal gibi duran bu durum, fikrin sabitlenip sonunda kişinin etiketi hâline gelir.

Bu cümlede aşağıdaki kavramlardan hangisinin örneği verilmiştir?

- A) Irkçılık
B) Ön yargı
C) Antipati
D) Yadırgama

3. İnsanların; değerleri, yaşam tarzları, olaylara bakış açısı, inançları, beklentileri, inançları, zevkleri ve dünyayı algılama ve yorumlama şekilleri farklı olabilir. Bunlar, dünya hayatının zenginlikleridir. Siyahla-beyazın dışında ara renklerdir. Bunlar hayatın lunaparklarıdır. Ne kadar çeşit o kadar yaşamı renkli ve anlamlı kılmak...

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Herkes aynı düşünceye sahip olmalıdır.
B) Bireysel farklılıklara saygılı olunmalıdır.
C) İnsanlar görünüşleriyle değerlendirilmelidir.
D) İnsanlara karşı peşin hükümlü olunmalıdır.

4. Bir toplulukta ön yargı ve kalıp yargı gibi kavramların yaygınlaşması, o toplumda;

- I. Ayrımcılığın artması,
 - II. Birlik ve beraberliğin azalması,
 - III. Sorunların çözümünün kolaylaşması
- #### durumlarının hangilerini ortaya çıkardığı söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

Yayınları

Mozaiik

1. ÜNİTE

5. Aşağıdaki görselde kadınların televizyonlardaki durumları ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Bu tabloya göre;

- I. Cinsiyet ayrımcılığı,
- II. Empati,
- III. Toplumsal eşitsizlik

kavramlarının hangilerinden bahsedilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I ve III

6. Aşağıda hastanelerimizde uygulanan "Hasta Öncelik Sırası" ile ilgili görseller verilmiştir.

Bu görsele göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Yapılan uygulamalarda negatif ayrımcılık ortaya çıkmıştır.
- B) Bazı dezavantajlı gruplara pozitif ayrımcılık yapılmıştır.
- C) Toplumsal eşitliğe aykırı hareket edilmiştir.
- D) Bazı insanların sağlık hakları ihlal edilmiştir.

ABC

TEST

6

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Kır Çiçekleri Gibiyiz: Rengarenk – 2

1.

otizme MAVİ İŞIK yak

2 NİSAN DÜNYA OTİZM FARKINDALIK GÜNÜ'nde

MAVİ GİY FOTOĞRAF ÇEK PAYLAŞ

SOSYAL MEDYA HESABINDAN
#otizmemaviışkyak
ETİKETİYLE PAYLAŞ

Otizimli bireylere yönelik ön yargıları yok etmeye çalışan bu proje ile;

- I. Toplumsal dayanışmayı sağlama,
- II. Farklılıklara karşı saygılı olma,
- III. Otizm konusunda duyarlılık oluşturma

amaçlarından hangilerine ulaşılmak istendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

Mozaik Yayınları

2.

Ön yargı, bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargıdır.

Kalıp yargı ise, halkın bir grup hakkındaki inancı, bir grubun başka bir grup hakkındaki duygusallaşmış, tecrübeyle çok az değişmiş olan inancı olarak tanımlanmaktadır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi bir ön yargı ifadesi taşır?

- A) Erkekler ağlamaz.
B) Çekik gözlüler zekidir.
C) Solaklar çok iyi futbol oynar.
D) Bu sınavda kesin yine başarısız olacak.

3.

Tablodaki kavramlardan hangileri insanlar arasındaki etkileşimi azaltan tutum ve davranışlara örnek olarak gösterilebilir?

- A) I – II – III B) II – III – IV
C) III – IV – V D) IV – V – VI

1. ÜNİTE

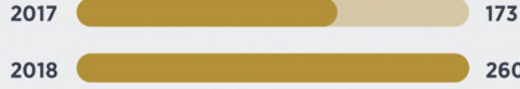

4.

Avusturya eğitim sisteminde ayrımcılık geçen yıl yüzde 50 arttı

Avusturya eğitim sisteminde her tür ayrımcılığa karşı çalışmalar yürüten Eğitimde Ayrımcılık Karşıtı Eşitlik Derneğinin (IDB), 2018 Avusturya Eğitim Sisteminde Ayrımcılık Raporu'nu kamuoyuyla paylaştı

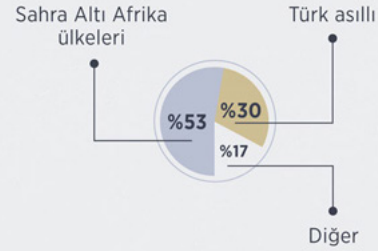
Avusturya eğitim sisteminde ayrımcılık vakası

Ayrımcılık nedenleri

En fazla ayrımcılığa maruz kalan etnik kökenler

Bu görsele göre,

- I. İnsanlar çeşitli nedenlerle ayrımcılığa maruz kalmaktadır.
- II. İnsanlar en fazla inançlarından dolayı ayrımcılığa uğramıştır.
- III. Dünyada ayrımcılığın en fazla olduğu ülke Avusturya'dır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

ABC

TEST

7

BİZ VE DEĞERLERİMİZ

Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var – 1

1. Osmanlı İmparatorluğu'nun fethettiği bölgelerdeki halka karşı uyguladığı politikaya istimalet politikası ya da hoşgörü politikası adı verilmektedir. Osmanlı İmparatorluğunun resmi politikası olan istimalet politikası yerel halk tarafından memnuniyetle karşılanmıştır, çünkü Osmanlı fethedilen yerlerde halkı sömüren beylerle mücadele ederken yerel halka dokunmamaktaydı.

Bu metne göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- Kardeşlik ve barış duygusu ile hareket etmiştir.
- Toplumsa birlik ve beraberliğin artması için politikalar geliştirmiştir.
- Sadece Müslüman halkın çıkarlarını korumaya yönelik çalışmalar yapmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2. Kadın ve erkek gruplarının toplu olarak iş paylaşımı ve katılımıyla büyük kazanlarda ve açık ateşlerde, buğday ve etin birlikte pişirilmesiyle yapılan tören yemeğine keşkek, bu yemeğin etrafında gerçekleştirilen ritüellere de Tören Keşkeği Geleneği adı verilmektedir. Keşkek geleneği, toplumsal katılımın yüksek olduğu törenlerde ortak işgücü ve paylaşım dayalı olarak gerçekleştirilen dayanışmacı bir sosyal pratiktir.

Bu gelenek sayesinde toplumda;

- Birlik ve beraberliğin,
- Yardımlaşmanın,
- Sorunlara duyarlı olmanın

hangilerinin artması beklenir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Kızılay: Savaş alanında yaralanan ya da hastalanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek amacıyla 1868 yılında Hilal-i Ahmer adıyla kurulmuştur. Kuruluşa "Kızılay" adını Mustafa Kemal Atatürk vermiştir. Afetlerde ve olağan dönemlerde korumasız ve ihtiyaç sahiplerine yardım sağlamak, toplumda yardımlaşmayı geliştirmek ve kan ihtiyacını karşılamak amacıyla hizmet vermektedir.

Buna göre Kızılay ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Askerî alanda hizmet vermek amacıyla kurulmuştur.
B) Günümüzde daha çok sosyal ve sağlık alanında hizmet vermektedir.
C) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın artmasına katkı sağlamaktadır.
D) İhtiyaçlarının tamamı devlet tarafından karşılanmaktadır.

4. Ülkemizde afetlerde ve olağanüstü dönemlerde korumasız ve muhtaç olan bireylere maddi ve manevi yardım sağlamak amacıyla kurulan sosyal yardımlaşma kurumları vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kurumlardan biri değildir?

- A) Türk Kızılayı
B) AFAD
C) AKUT
D) YEŞİLAY

5. Aşağıdakilerden hangisi yardımlaşma ve dayanışmanın faydalarından biri değildir?

- A) Toplumsal barışa katkı sağlar.
B) Birlik ve beraberliği güçlendirir.
C) Beyin göçüne neden olur.
D) Kardeşlik ve dostluk duygularını geliştirir.

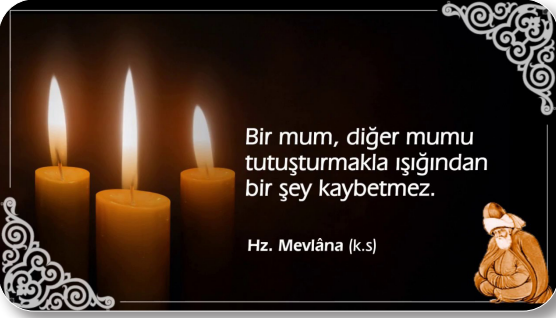
Yayınları

Mozaik

1. ÜNİTE

6.

Bu görselden hareketle;

- I. Yardımlaşma,
- II. Birlik ve beraberlik,
- III. Kalp yargılara sahip olma

kavramlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. 6 Şubat 2023 tarihinde Gaziantep ve Kahramanmaraş merkezli 13 şehri etkileyen depremde binlerce vatandaşımız hayatını yitirmiş, binlercesi ise yaralanmıştır. Yüzbinlerce insan ise evsiz kalmıştır. Depremi hemen sonrasında tüm Türkiye yardımlaşma örneği göstererek 7'den 77'ye hep birlikte afetzedelerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için seferber olmuştur. Cumhurbaşkanlığı, AFAD, Kızılay, sivil toplum kuruluşları öncülüğünde toplanan yardımlar bölgeye gönderilmiştir. Evsiz kalan afetzedeler ülkenin farklı şehirlerinde misafir edilmiştir. Bununla beraber bölgede devam eden arama kurtarma çalışmalarında birçok resmî kurum ve sivil toplum kuruluşu iş birliği yapmıştır.

Bu metne göre depremden sonra yaşanan gelişmelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yardımlaşma hareketi toplumsal birlikteliğimizi arttırmıştır.
- B) Herhangi bir ayırım gözetmeksizin insanlar yardım yapmıştır.
- C) Yardımlar uluslararası yardım kuruluşları tarafından organize edilmiştir.
- D) Depremde milletçe dayanışma sergilenmiştir.

8. Metinkale Ortaokulu öğretmen ve öğrencileri, ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla bir bağış kampanyası düzenlemişlerdir.

Bu durumun;

- I. Bencillik,
- II. Yardımlaşma,
- III. Dayanışma

kavramlarından hangilerine örnek olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. Dayanışma, toplumun kurum ve kuruluşları ile ortak değerler konusunda birleşmesi ve birlikte hareket etmesidir. Toplumda bazı faaliyetler ve değerler çok önemlidir. Dayanışma da bu kıymetli değerler arasında yer alır. Dayanışma hâlinde olmak her toplum için çok gereklidir. Toplumda insanların huzurlu ve mutlu olması, kendilerini güvende hissetmesi için dayanışma çok önemlidir. Dayanışma, toplumsal değerler açısından çok önemlidir.

Böyle bir toplumda aşağıdakilerden hangisinin olması beklenmez?

- A) Huzurlu ve mutlu bir ortamın oluşması
- B) Toplumsal kaynaşmanın körelmesi
- C) Güven ortamının yaygınlaşması
- D) İnsanların birlik içinde olması